

A Ang Awtor sa mga Epistola:

❖ Si Pablo nga Preso.

- Sa iyang unang pagkapriso sa Roma—tali sa 60 ug 62 AD—si Pablo misulat og labing menos lima ka mga epistola: ngadto sa mga Taga-Efeso, Taga-Filipos, Taga-Colosas, kang Filemon, ug ngadto sa iglesia sa Laodicea (nga wala pa moabot kanato).
- Tungod kay wala’y seryosong mga sumbong batok kaniya, gitugotan siya nga magpuyo sa usa ka giabangan nga balay, kanunay gibantayan sa usa ka sundalong Romano (Mga Buhat 28:16). Kini nagtugot kaniya nga ipadayon ang pagwali sa ebanghelyo, bisan pa ngadto sa Praetorian Guard mismo (Filipos 1:13).
- Sa pag-usisa sa mga epistola, makita nato nga si Pablo adunay daghang mga kauban sa buluhaton (Colosas 4:7–14; Filemon 23–24). Siya usab nakig-uban sa panimalay ni Cesar (Filipos 4:22).
- Naglaum si Pablo nga buhian dayon (Filemon 22)—apan kini nga paglaum wala na niya mabati sa iyang ikaduhang pagkapriso, nga mitultol sa iyang pag-andam sa kamatayon (2 Timoteo 4:6).

❖ Embahador nga Naka-kadena.

- Gikan sa higayon nga nakahukom si Pablo nga mahimong embahador ni Cristo, dili sayon ang iyang kinabuhi (2 Corinto 6:4–5).

Ang Biblia nagrekord og tulo ra ka pagkapriso ni Pablo sa wala pa siya gidala sa Roma: Sa Filipos (Mga Buhat 16:22–24), Sa Jerusalem (Mga Buhat 23:10), Sa Cesarea (Mga Buhat 23:33–35). Apan tin-aw nga daghan pa gayud ang iyang giagian (2 Corinto 11:23).
- Sa tanang kini nga mga kalisdanan, wala gyud ituring ni Pablo ang iyang kaugalingon nga walay tabang (2 Corinto 4:7–9). Bisan dili na siya makawali sa gawasnon, nahimo siyang “embahador nga naka-kadena” (Efeso 6:20).).
- ng kinaiya ni Pablo nagtudlo kanato nga sa dihang mag-antos kita og kalisdanan tungod sa pagwali sa ebanghelyo; ibutang nato ang bug-os nga pagsalig sa Dios, hinumduman kanunay ang Iyang Pulong (2 Timoteo 2:15), ug magkupert sa Espiritu Santo, ang Maghuhupay, nga nagahatag kanato og kusog ug kaisog (Zacarias 4:6)).

B Ang mga Gidawat sa mga Sulat:

❖ Kasaysayan sa Filipos.

- Sa ikaduhang misyonaryong panaw ni Pablo, nabag-o ang iyang mga plano tungod kay ang Espiritu Santo maoy naggiya sa iyang mga lakang (Mga Buhat 16:6–12).
- Ang Filipos mao ang lugar nga gipili sa Espiritu Santo aron masugdan ang pagwali sa Ebanghelyo sa Europa. Isip usa ka hingpit nga siyudad nga Romano, ang mga taga-Filipos: dili mobayad og buhis, ug, Romanong lungsoranon pinaagi sa pagkatawo..
- Ang naandan nga buhat ni Pablo sa pag-abot sa usa ka bag-ong siyudad mao ang pag-adto dayon sa sinagoga. Apan sa Filipos, walay sinagoga. Busa sa Adlaw nga Igpapahulay (Sabbath), ilang nakit-an ang usa ka dapit sa pagsimba, ug didto iyang giwali ang ebanghelyo ngadto sa mga kababayan-an nga nagtapok (Mga Buhat 16:13).
- Gikan niini nga panagtigom mitungha ang unang nahikabig sa Europa—si Lydia. Siya nabautismohan, uban ang tibuok niyang panimalay (Mga Buhat 16:14–15).
- Apan wala magpabiling walay lihok ang kaaway. Iyang giaghat ang usa ka manghuhula aron libugon ang hunahuna sa mga tawo, nagpakaaron-ingnon nga nagsuporta kang Pablo (Mga Buhat 16:16–17).
- Ang resulta: ang pagkakabig sa tigbantay sa prisohan ug sa iyang panimalay (Mga Buhat 16:25–33). Walay duhaduha nga ang Ebanghelyo misulod sa Europa pinaagi sa gahum ug giya sa Espiritu Santo..

❖ Kasaysayan sa Colosas.

- Si Epafra maoy kauban ni Pablo sa iyang pagkapriso sa Roma (Filemon 23). Isip taga-Colosas (Colosas 4:12), siya maoy nagpaila sa Ebanghelyo ngadto sa maong siyudad (Colosas 1:7).
- Ang Colosas usa ka siyudad sa probinsya sa Frigia, duol sa Laodicea ug Hierapolis, diin usab nagwali si Epafra (Colosas 4:13). Aduna kini og daghang populasyon sa mga Judio. Usa sa mga iladong Judio nga nagpuyo didto mao si Filemon, usa ka kauban sa buluhaton ni Pablo, ug sa iyang balay nagtapok ang iglesia (Filemon 1–2).
- Usa sa mga ulipon ni Filemon, si Onesimo, mikagiw ngadto sa Roma, diin midawat siya kang Jesus pinaagi kang Pablo (Filemon 10–11). Sa pagpauli kang Onesimo ngadto sa iyang agalon, gipakita ni Pablo kon unsaon ang husto nga relasyon tali sa mga agalon ug ulipon, o tali sa mga labaw ug sakop, diha sa gugma ug grasya ni Cristo (Filemon 12–17).).

❖ Ang mga Iglesia sa Filipos ug Colosas.

- Ang pasiuna sa mga sulat ngadto sa mga Filipos ug sa mga Colosas, nga halos managsama, nagpakita kanato og duha ka importanteng aspeto (Filipos 1:1; Colosas 1:1–2):
- (1) Sa mata sa Dios, ang mga miyembro sa iglesia balaan ug matinud-anon, bisan pa sa ilang mga kakulangan ug sayop.
- (2) Sa iglesia, adunay han-ay ug kaayuhan, diin ang uban adunay mas dakong awtoridad ug responsibilidad kaysa sa uban:
 - Si Pablo – usa ka apostol, pinakataas nga lider
 - Si Timoteo – iyang kauban ug magbubuhay (pastor)
 - Mga Obispo (Elders) – mga lokal nga lider
 - Mga Diakono – nagdumala sa mga buluhaton sa iglesia
- Gikan sa prisohan, nagpasalamat si Pablo sa mga Filipos sa tabang nga ilang gipadala kaniya (Filipos 4:18).

- Ngadto sa mga Colosas, gipadala ni Pablo ang iyang mga kauban aron palig-onon ug lipayon ang ilang mga kasingkasing (Colosas 4:7–9).